

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a Mgr. Jana Čížka ve věci

žalobkyně: J. A., st. příslušnost Ghanská republika

zastoupené advokátem JUDr. Hugem Körblem
sídlem Hybernská 1007/20, Praha

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 5. 2023, čj. MV-54798-4/SO-2023

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 5. 5. 2023, čj. MV-54798-4/SO-2023, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni jako náhradu nákladů řízení částku 9 800 Kč, k rukám jejího zástupce JUDr. Huga Körbla, advokáta, a to do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně je státní příslušnicí Ghanské republiky a požádala o vydání dlouhodobého víza za účelem studia na území České republiky. Byla přijata ke studiu bakalářského oboru Economics and Management na Mendelově Univerzitě v Brně (období 1. 2. 2023 - 31. 1. 2026). Ministerstvo vnitra žalobkyni přípisem ze dne 26. 1. 2023, čj. OAM-14194-7/DV-2022, informovalo, že jí dlouhodobé vízum neuděluje.
2. Žalobkyně požádala o nové posouzení důvodů neudělení víza, načež žalovaná rozhodnutím označeným v záhlaví (dále též „odvolací rozhodnutí“ nebo „napadené rozhodnutí“) její žádosti nevyhověla. Potvrdila, že je tu přinejmenším jeden z dvou důvodů pro neudělení dlouhodobého víza uvedených ministerstvem – žalobkyně nemá dostatek finančních prostředků. Proti napadenému rozhodnutí brojí žalobkyně u Krajského soudu v Brně žalobou podanou dne 19. 5. 2023.

II. Argumentace žalobkyně

3. Žalobkyně navrhuje napadené rozhodnutí zrušit. První jeho vadou je vnitřní rozpornost a tedy nepřezkoumatelnost. Žalovaná totiž na jedné straně souhlasí s posouzením ministerstva, na straně druhé podřadila případ pod jiné ustanovení zákona. Už v žádosti o nové posouzení žádosti žalobkyně namítala, že prvostupňový orgán podřadil dva důvody pro neudělení víza pod jedno ustanovení. Žalovaná to ignorovala.
4. Dále žalovaná věc nesprávně právně posoudila. V prosinci 2022 žalobkyně dokládala své příjmy, které zcela odpovídaly tehdejší zákonné úpravě. Situace žalobkyně nebyla jednoduchá, protože kurz ghanského cedi se v prosinci měnil a výkyvy byly značné – například 1,698 nebo naopak 2,52. Pro výpočet navíc žalovaná nepoužívala kurz vyhlášený Českou národní bankou, ačkoliv na něj sama odkazovala, ale kurz dle webových stránek www.kurzy.cz. Navíc žalovaná vyhodnotila podmínku dostatečnosti finančních prostředků podle úpravy účinné od ledna 2023, ačkoliv žalobkyně své příjmy dokládala v prosinci 2022. A není ani jasné, proč žalovaná použila zvolený den přepočtu. Nový výpis z bankovního účtu z roku 2023 přitom žalovaná nevzala v potaz.

III. Argumentace žalované

5. Žalovaná navrhuje podanou žalobu odmítnout, neboť proti napadenému rozhodnutí není žaloba přípustná. I věcné námitky žalobkyně jsou však nedůvodné a shodují se s námitkami vypořádanými v napadeném rozhodnutí.

IV. Posouzení věci krajským soudem

6. Soud rozhodl ve věci samé bez jednání za podmínek § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť žádná ze stran jednání nepožadovala.
7. Žaloba je důvodná.

Žaloba je (navzdory zákonu) přípustná

8. Nejprve se soud musel zabývat tím, zda je vůbec žaloba přípustná. Žalovaná totiž navrhla, aby soud žalobu odmítl jako nepřípustnou.

9. Napadeným rozhodnutím žalovaná rozhodla o žádosti žalobkyně o nové posouzení důvodů, proč neobdržela dlouhodobé vízum. Ačkoliv to napadené rozhodnutí přímo neříká, o rozhodnutí nepochybně jde (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2013, čj. 1 Ans 9/2013-39). Na takové rozhodnutí však dopadá výluka ze soudního přezkumu podle § 171 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, podle něž jsou ze soudního přezkumu vyloučena rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza. Této výluce se nyní žalovaná dovolává.
10. Předně je nutno vysvětlit judikatorní vývoj, který tuto kauzu provází. Dříve skutečně platilo, že rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza (a jeho nové posouzení) bylo ze soudního přezkumu vyloučeno a žalobní návrhy soudy odmítaly. Tento postup byl v pořádku i podle Ústavního soudu (nález ze dne 9. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11; usnesení ze dne 18. 9. 2018, sp. zn. II. ÚS 582/2018). V souladu s tím se tvořila odpovídající soudní praxe (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2009, čj. 9 As 95/2008-45, č. 1955/2009 Sb. NSS; ze dne 21. 11. 2013, čj. 7 As 80/2013-34).
11. S tímto přístupem otrásl rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 13. 12. 2017, *Soufiane El Hassani proti Minister Spraw Zagranicznych*, C-403/16. Soudní dvůr tam upozornil na evropský rozměr rozhodování o vízech. Podle čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina EU“) má každý, jehož práva a svobody zaručené unijním právem byly porušeny, právo na účinné prostředky nápravy před soudem. Soudní dvůr se v citované věci zabýval nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex). Vízový kodex dopadá na krátkodobá víza pro návštěvy schengenského prostoru na dobu 90 dní nebo kratší a v čl. 32 odst. 3 stanoví, že v případě negativního vyřízení žádosti o vízum má žadatel právo na odvolání. A ve spojení s čl. 47 Listiny EU to pro žadatele znamená, že má právo na soudní přezkum. Tento názor se pak odrazil v judikatuře Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 18. 9. 2019, čj. 10 Azs 112/2018-50).
12. Ačkoliv byl výše uvedený závěr vysloven na půdorysu krátkodobého víza upraveného vízovým kodexem, rozšířila se jeho aplikace i na některá dlouhodobá víza. Poprvé to Nejvyšší správní soud řekl v rozsudku ze dne 4. 1. 2018, čj. 6 Azs 253/2016-49, č. 3718/2018 Sb. NSS. Argumentace Nejvyššího správního soudu spočívala na tom, že na dlouhodobá víza za účelem studia a podnikání dopadá směrnice 2004/114/ES, která rovněž garantuje možnost obrany cizince proti negativnímu rozhodnutí (čl. 18 odst. 4). Při respektování stejné argumentace, jako v případě *Soufiane El Hassani proti Minister Spraw Zagranicznych*, tedy má cizinec možnost podat žalobu k soudu. A to ve spojení s čl. 47 Listiny EU.
13. Jen pro pořádek soud dodává, že v případě dlouhodobých víz je nutno rozlišovat důvody, proč se o ně žádá. Neplatí, že každá taková věc podléhá soudnímu přezkumu. V případě studia je situace jasná, neboť to už rozsoudil Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku čj. 6 Azs 253/2016-49. V případě víz za účelem vedení rodinného života nadále trvá výluka ze soudního přezkumu (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 10. 8. 2023, čj. 40 A 6/2023-14).
14. Pro tuto věc však není podstatné se tím více zabývat, protože účelem pobytu žalobkyně je studium a přípustnost své žaloby opírá právě o rozsudek čj. 6 Azs 253/2016-49. Krajský soud zároveň musí dodat, že nejde o jediné rozhodnutí „svého druhu“. Tuto argumentační

linii drží Nejvyšší správní soud i v nedávných rozsudcích ze dne 17. 5. 2023, čj. 2 Azs 286/2022-40; ze dne 30. 6. 2023, čj. 4 Azs 224/2022-37; a ze dne 12. 10. 2023, čj. 10 Azs 200/2023-50. Krajský soud souhlasí se žalovanou v tom, že se tím Nejvyšší správní soud odklání od své původní judikatury o nepřipustnosti řešených typů žalob. V té souvislosti žalovaná namítá, že věc neřešil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu. Odpověď na tuto otázku poskytuje bod 14 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2019, čj. 5 Azs 283/2018-28: „*Právní názor na tuto otázku se vyvinul v důsledku výkladu stěžejních ustanovení vízového kodexu v judikatuře Soudního dvora. Vzhledem k tomu, že tento právní názor má původ v rozhodnutí soudu, jehož interpretační vodítka jsou pro NSS závazná, nebylo zapotřebí předkládat tuto věc k posouzení rozšířenému senátu (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 11. 1. 2006, čj. 2 Afs 66/2004-53, č. 1833/2009 Sb. NSS).*“

15. Proto je jasné, že je podaná žaloba přípustná a soud se jí musí věcně zabývat. Na žalobkyni dopadá Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/801 ze dne 11. 5. 2016 (nahradila původní směrnici 2004/114/ES), která upravuje vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia apod. V článku 34 odst. 5 pak tato směrnice cizinci garantuje právo se bránit proti zamítnutí své žádosti a spolu s čl. 47 Listiny EU má právo na soudní přezkum. K podrobnější argumentaci odkazuje soud na výše citovanou judikaturu, zejména na rozsudek čj. 6 Azs 253/2016-49.

Rozhodnutí netrpí vnitřním rozporem

16. Žalobkyně namítá, že napadené rozhodnutí je vnitřně rozporné, protože žalovaná dochází ke dvěma protichůdným závěrům – mění právní kvalifikaci prvostupňového orgánu, a zároveň se s jeho posouzením ztotožňuje. Vysvětlení je však prosté. Žalovaná založila své rozhodnutí jen na jednom ze dvou důvodů uváděných ministerstvem, a tomu přizpůsobila právní kvalifikaci. S druhým důvodem se také ztotožnila, ale pouze nad rámec nutného odůvodnění.
17. Z rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 26. 1. 2023 konkrétně vyplývá, že vízum žalobkyni neudělilo ze dvou důvodů - žalobkyně dostatečně věrohodně nevysvětlila důvod své žádosti (str. 2 prvostupňového rozhodnutí) a neprokázala dostatek finančních prostředků k pokrytí svého pobytu (str. 3 prvostupňového rozhodnutí). Vyplývá to i ze závěru prvostupňového rozhodnutí, kde ministerstvo uvádí, že se nepodařilo ověřit údaje týkající se deklarovaného účelu pobytu a údajů prokazujících finanční zajištění žalobkyně.
18. Žalovaná se naproti tomu v napadeném rozhodnutí zaměřila prakticky výlučně na dostatek financí (viz str. 5 napadeného rozhodnutí). To je ale v pořádku. Pro neudělení dlouhodobého víza stačí, pokud žalobkyně nesplní třeba i jen jedinou zákonnou podmínku. Pokud by opravdu neměla k dispozici finanční prostředky ve výši požadované zákonem, bylo by nadbytečné zabývat se tím, zda vůbec obhájila důvody, jež uváděla pro svůj pobyt na území ČR.
19. Tomu pak odpovídá zpřesnění právní kvalifikace. Ministerstvo vnitra v prvním stupni žalobkyni neudělilo vízum podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, dle něž se vízum neudělí, jestliže se cizinec na požádání ministerstva nebo zastupitelského úřadu nedostaví k pohovoru nebo nepředloží ve stanovené lhůtě doklady za účelem ověření údajů uvedených v žádosti o dlouhodobé vízum nebo jestliže se i přes provedení pohovoru nebo vyhodnocení předložených dokladů nepodaří tyto údaje ověřit. Jde tedy spíše o obecný důvod vztahující se k ověřování údajů uváděných v žádosti. Žalovaná však na věc aplikovala

přiléhavější § 56 odst. 1 písm. l) zákona o pobytu cizinců, který neudělení víza odůvodňuje tím, že cizinec nesplňuje některou z podmínek pro udělení víza.

20. Pokud jde o konstatování na str. 8 napadeného rozhodnutí, že se žalovaná ztotožňuje i s posouzením žádosti ministerstvem, soud mu rozumí tak, že žalobkyně se o svém vážném zájmu studovat v ČR vysokou školu nepodařilo přesvědčit ani žalovanou. Žalovaná však svou úvahu v tomto směru dále nerozvíjí. Ostatně, sama ji uvodila slovy, že tuto poznámku činí „pouze nad rámec výše uvedeného“ – tedy nad rámec stěžejního důvodu pro zamítnutí žádosti, jímž byl nedostatek finančních prostředků.
21. Nutno přiznat, že z tohoto pohledu působí poněkud mimoběžně úvaha žalované (str. 7 napadeného rozhodnutí), podle níž tvrzení žalobkyně o její motivaci nijak neprokazují závěr, že má dostatek finančních prostředků. Žalobkyně se pochopitelně v žádosti o nové posouzení vymezovala vůči oběma důvodům zamítnutí své žádosti formulovaným ministerstvem. Nemohla přece předem vědět, že žalovaná své posouzení omezí jen na řešení finanční otázky. Ani to ale napadené rozhodnutí nečiní vnitřně rozporným. Žalovaná tu pouze nepřiléhavě odpověděla na argumenty žalobkyně týkající se věrohodnosti údajů, jež mají odůvodňovat její zájem o pobyt v ČR. Tato otázka však nebyla pro výsledek řízení rozhodná.

Rozhodný je skutkový i právní stav ke dni vydání rozhodnutí

22. Těžiště žalobní argumentace spočívá v otázce, zda žalobkyně měla dostatek finančních prostředků a zda správní orgány tuto otázku řádně posoudily. Konkrétně žalobkyně namítá, že žalovaná vycházela z výše existenčního minima pro rok 2023, ačkoliv svou žádost podala žalobkyně v listopadu 2022. A zejména žalovaná špatně pracovala s kurzem ghanské cedi k české koruně a dospěla při přepočtu k nesprávné částce.
23. Soud započne své úvahy otázkou, s jakým existenčním minimem měla žalovaná počítat. Podle § 31 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, je k žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů cizinec povinen předložit prostředky k pobytu na území (s odkazem na § 13). Ustanovení § 13 odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona o pobytu cizinců, stanoví, že v případě pobytu delšího než 30 dnů musí cizinec prokázat prostředky k zajištění pobytu na území ve výši 15násobku částky existenčního minima s tím, že se za každý celý měsíc předpokládaného pobytu na území zvyšuje o dvojnásobek částky existenčního minima. Konkrétní výši měsíčního existenčního minima stanoví § 5 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, přičemž tato částka se logicky mění. Do konce roku 2022 byla 2 980 Kč, zatímco od 1. 1. 2023 je tato částka 3 130 Kč.
24. Žalobkyně měla v úmyslu setrvat na území České republiky po dobu jednoho roku, proto musela mít na účtu částku na zajištění obživy na dvanáct měsíců. Její konkrétní výše vychází z částky existenčního minima. Kdyby bylo směrodatné existenční minimum 2 980 (v době podání žádosti v roce 2022), pak by musela mít žalobkyně na útraty během pobytu celkem 110 260 Kč. Pokud by byla rozhodná částka existenčního minima 3 130 Kč (2023), pak by žalobkyně musela disponovat částkou 115 810 Kč.
25. Správní orgány rozhoduje obvykle podle skutkového a právního stavu ke dni vydání rozhodnutí, kterým je v tomto případě 26. 1. 2023. Ačkoliv toto pravidlo nevyplyvá ze zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, přímo, dovozuje jej judikatura implicitně z jeho jednotlivých ustanovení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2018, čj. 1 As 165/2018-40). Zákon o pobytu cizinců nedává v případě prokazování finančních

prostředků jasný návod, jak tomu je v případě změny existenčního minima. Krajský soud má proto za to, že pokud by se žalovaná neměla jednoduše řídit naznačeným obecným pravidlem, musel by pro to být dán nějaký vskutku pádný důvod. Žádný takový soud neshledal.

26. Dalo by se uvažovat o tom, že rozhodování podle skutkového a právního stavu ke dni vydání rozhodnutí uvádí žadatele do stavu značné nejistoty. Nemůže si totiž v době podání žádosti spolehlivě spočítat, jak velké prostředky by měl mít na účtu, aby splnil zákonné podmínky. Za prvé proto, že v průběhu řízení se může změnit existenční minimum a tím i požadovaná částka v českých korunách, kterou musí mít cizinec k dispozici (právní stav). A za druhé i proto, že během řízení může dojít k výkyvu v kurzu zahraniční měny, v níž má cizinec své prostředky uloženy, vůči české koruně (skutkový stav). Tím se může z pohledu správního orgánu změnit „hodnota“ částky, kterou má cizinec k dispozici na svém účtu. Rozdíl mezi cizincovým očekáváním v době podání žádosti a výsledným posouzením způsobený změnou směnného kurzu může být v některých případech ještě výraznější, než jaký vyvolá změna existenčního minima, jak ukazuje nynější případ.
27. Při popisu skutkového stavu v následujícím odstavci uvádí soud vedle měny ghanského cedi (GHS) též přepočet na české koruny, jak je spočítalo Ministerstvo vnitra. K přepočtu ministerstvo využilo webovou stránku www.kurzy.cz a kurzy platné ke dni 23. 1. 2023 (u konečných částech na účtu) a ke dni 24. 1. 2023 (u zbylých částek).
28. Ke své žádosti přiložila žalobkyně výpis z účtu vedeného na její jméno za období 1. 8. 2022 – 7. 11. 2022 (**první výpis z účtu**), podle kterého byl zůstatek na účtu 79 751,69 GHS/145 754 Kč. Ministerstvo vnitra si chtělo ověřit, že má žalobkyně na účtu stále dostatek prostředků a vyzvalo ji v prosinci 2022 k doložení aktuálního výpisu. Žalobkyně doložila druhý výpis z účtu za období 1. 11. 2022 - 21. 12. 2022 (**druhý výpis z účtu**). Vyplývá z něj, že 5. 12. 2022 se z účtu vybralo 40 000 GHS/73 976 Kč a na účtu zůstalo 61 705 GHS/114 118 Kč. Dne 14. 12. 2022 proběhl další výběr ve výši 5 000 GHS/9 247 Kč a na účtu zůstalo 56 364 GHS/104 239 Kč. Dne 20. 12. 2022, tedy po výzvě ministerstva, byla na účet vložena částka 3 000 GHS/5 548 Kč. Konečný zůstatek ke dni 21. 12. 2022 byl 60 124 GHS/109 882 Kč. K žádosti o nové posouzení přiložila žalobkyně třetí výpis z účtu za období 22. 11. 2022 – 16. 2. 2023 (**třetí výpis z účtu**), podle kterého tam ke dni 16. 2. 2023 měla zůstatek ve výši 74 348,21 GHS. Třetí výpis však správní orgány nebraly v potaz a vyšly z částky 60 124 GHS, kterou převedly kurzem platným ke dni 23. 1. 2023 na 109 882 Kč. A jelikož měla žalobkyně disponovat alespoň částkou 115 810 Kč, vízum žalobkyni neudělily.
29. Žalobkyně ještě přiložila výpis kurzovního lístku z webové stránky www.kurzy.cz (z níž vycházelo ministerstvo), který ukazuje na značnou kolísavost kurzu GHS vůči české koruně. Z ukazatele průměrného kurzu za období jednoho roku (11. 2. 2022 – 10. 2. 2023) vyplývá, že jeden GHS byl roven 2,6138 Kč. Přitom z téže listiny vyplývá, že minimální kurz za dané období byl 1,654 a maximální 3,512. Dále žalobkyně žalované předložila i výpis kurzu České národní banky (ČNB) vyhlášeného v prosinci 2022 pro leden 2023. Kurz GHS na leden 2023 byl 2,308.
30. Ani nejistota vyplývající z toho, že se v průběhu řízení může změnit jak výše existenčního minima, tak kurz pro přepočet měny však podle krajského soudu nesvědčí pro to, aby žalovaná opustila obecné pravidlo, že se věc posuzuje vždy podle skutkového a právního stavu ke dni vydání rozhodnutí. Musíme si uvědomit, jaký je smysl právní úpravy. Účelem

zákonného požadavku je, aby cizinec prokázal, že má dostatek finančních prostředků na pobyt na území České republiky. Tedy aby množství peněz, jež má k dispozici, odpovídalo délce jeho pobytu a minimálním nákladům na život v České republice. Tím cizinec prokazuje, že během svého pobytu bude soběstačný. Proto musí cizincem prokázaná částka odpovídat ekonomické realitě. V případě žalobkyně je zřejmé, že pokud by vízum obdržela, studovala by na území České republiky až od února 2023. Zvýšené existenční minimum od začátku roku 2023 znamená, že náklady na zajištění výživy a základních potřeb se v České republice zvýšily a žalobkyně se s nimi bude potýkat. A změna kurzu zase může mít faktický dopad na schopnost žalobkyně směnit své prostředky v cizí měně za české koruny, v nichž bude většinu svých nákladů na pobyt v České republice hradit.

31. Zároveň je třeba mít na paměti, že cizinec by neměl finanční prostředky na svůj účet převádět účelově před podáním žádosti jen proto, aby splnil zákonný požadavek pro svůj pobyt. Naopak by měl dostatkem peněz disponovat trvale. Není proto žádný důvod, proč by měl soud výkladem zákona umožnit, aby si cizinec mohl požadovanou částku spočítat předem, takříkajíc „přesně na korunu“. Bylo by naopak vhodné, aby cizinec měl k dispozici finanční prostředky o něco vyšší, než jak by vyplývalo z právních předpisů a z převodních kurzů platných v době podání jeho žádosti. S určitou rezervou je třeba počítat právě proto, že ke změně skutkového i právního stavu v průběhu řízení zkrátka může dojít.
32. Podle krajského soudu tak žalovaná a ministerstvo správně použili výši existenčního minima platnou pro rok 2023, stejně jako směnné kurzy ghanského cedi vůči české koruně z ledna 2023, ačkoliv žalobkyně svou žádost podala už ke konci roku 2022. Problém je však v tom, jak ministerstvo vnitra a po něm i žalovaná pracovali s důkazy ohledně směnného kurzu.

Žalovaná zjistila směnný kurz cizí měny chybně

33. Krajský soud v první řadě naprosto souhlasí s tím, že žalovaná vzala za rozhodný stav žalobkynina bankovního účtu vyplývající z druhého výpisu, tedy 60 124 GHS. Je zcela racionální, že ministerstvo ověřovalo, zda stav účtu žalobkyně není výsledkem prvotních účelových vkladů, jež byly následně zase vybrány. Zároveň je to žalobkyně, kdo po celou dobu vyřizování žádosti o vízum musí mít dostatek finančních prostředků ke splnění zákonné podmínky. Doložila-li žalobkyně na výzvu ministerstva aktuálnější výpis z účtu, podle nějž se zůstatek na účtu v průběhu řízení značně snížil, mohly z něj správní orgány vycházet. Krajský soud zde zdůrazňuje, že ačkoliv ministerstvo vyjádřilo domněnku, že žalobkyně vložila dne 20. 12. 2022 na svůj účet 3 00 GHS účelově (v reakci na výzvu ministerstva, aby předložila nový výpis z účtu), přesto tento vklad respektovalo. Vycházelo tedy nikoliv z nejnižší částky, která se na účtu v daném období nacházela, ale ze stavu, v jakém byl účet žalobkyně ke dni 21. 12. 2022, tedy ke dni vyhotovení druhého výpisu.
34. Naopak třetí výpis z účtu již nebyl pro posouzení věci rozhodný. Žalobkyně jej doložila až po vydání rozhodnutí, které měla žalovaná přezkoumat v rámci nového posouzení podané žádosti. A skutečně mohlo v tomto případě jít o účelové navýšení prostředků poté, co se žalobkyně dozvěděla, že se svou žádostí o dlouhodobé vízum neuspěla právě pro nedostatek financí. Krajský soud proto souhlasí se správními orgány, že vypovídající částkou tu byla suma 60 124 GHS.
35. Avšak žalovaná postupovala špatně při výpočtu, kolik finančních prostředků vlastně má žalobkyně v české měně k dispozici. Součástí správního spisu jsou doklady o převodu GHS na české koruny z webové stránky www.kurzy.cz, z nichž ministerstvo vycházelo. Přitom

použilo kurz ke dni 23. 1. 2023 (jak vyplývá z vyplněného políčka pro *den* 23. 1. 2023) a ke dni 24. 1. 2023. V prvostupňovém rozhodnutí však krajský soud marně hledá vysvětlení, proč ministerstvo vybralo kurzy platné právě pro dny 23. 1. a 24. 1. a proč použilo portál www.kurzy.cz. Žalovaná se k tomu vyjadřuje na straně 8 napadeného rozhodnutí, aniž by na tuto otázku poskytla jednoznačnou odpověď. Jen uvádí jednotlivé kurzy vyhlášené ČNB pro měsíce listopad 2022 až březen 2023 s tím, že podle kurzu ČNB platného pro prosinec 2022 (1,698) by přepočtení měny dopadl pro žalobkyni ještě hůře. To je ovšem naprosto nepodstatné, protože – jak soud vysvětlil výše – správní orgány měly vycházet ze skutkového stavu ke dni vydání rozhodnutí o žádosti (tj. 26. 1. 2023), nikoliv ze skutkového stavu v roce 2022.

36. Částku 60 124 GHS převedlo ministerstvo na české koruny kurzem 1,828 (platným dne 23. 1. 2023) a dospělo k ekvivalentu ve výši 109 882 Kč. Podle krajského soudu je však takový výpočet značně omezený a nedává celý obrázek. Jak již soud zmínil výše, kurz ghanského cedi k české koruně byl v rozhodném období dosti volatilní (pohyblivý). Přitom byly k dispozici i informační zdroje, které uváděly průměrné kurzy za určité období, jež tuto volatilitu do určité míry kompenzují. Tak například průměrný kurz GHS v měsíci lednu 2023 byl podle ČNB 2,308 Kč. Vyplývá to z žalobkyní doložené listiny a žalovaná s tím ostatně souhlasí na straně 8 napadeného rozhodnutí. Žalobkyně zmíněný kurz sice vztáhla k prosinci 2022, ale zřejmě nedorozuměním – tento kurz sice je z prosince 2022, ovšem ČNB jej vyhlásila na leden 2023. Pokud by krajský soud vycházel z tohoto směnného kurzu, žalobkyně by měla na účtu 138 766,192 Kč a požadovanou hranici (115 810 Kč) by spolehlivě překonala téměř o dvacet tisíc korun.
37. Žalobkyně poukazuje též na to, že z webové stránky www.kurzy.cz použité ministerstvem a žalovanou vyplývá, že za období 11. 2. 2022 - 10. 2. 2023 byl průměrný směnný kurz GHS 2,6138 Kč. Vzal-li by se v potaz tento průměrný kurz za celý rok, měla by žalobkyně na účtu dokonce 157 152 Kč. Z toho je jasně vidět, že ve dnech, které vzala za rozhodné žalovaná (a které o 2-3 dny předcházejí dni vydání rozhodnutí o žádosti), byl kurz podstatně nižší než odpovídalo dlouhodobému průměru. Ke škodě žalobkyně.
38. Krajský soud má za to, že je namístě vytyčit na základě této kauzy dvě obecně platná pravidla pro přepočtení zahraniční měny na české koruny. Obě se uplatní při posuzování, zda je splněna podmínka pro udělení víza k pobytu nad 90 dnů vymezená v § 31 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 13 odst. 1 písm. a) bodu 2 zákona o pobytu cizinců.
39. Za prvé, při přepočtu zahraniční měny na české koruny by měly správní orgány v případě volatilních kurzů brát v potaz spíše průměrné kurzy vyhlášené pro určitý měsíc, čtvrtletí či celý rok, než kurzy platné pro určitý konkrétní den. V opačném případě je totiž cizinec vystaven značné míře nejistoty. U měn, jakou je GHS, u nichž panují velké výkyvy i v rámci jednoho měsíce, může pro cizince použití denního směnného kurzu znamenat obrovský rozdíl. Na příkladu žalobkyně je vidět, jak může být tento rozdíl markantní – při použití kurzu z jednoho lednového dne má na účtu v přepočtu 109 882 Kč, ale při použití průměrného kurzu vyhlášeného na celý leden má k dispozici téměř 140 tisíc Kč. Dva cizinci ze stejné země, kteří podali svou žádost o vízum ve stejné době, by mohli v důsledku použití denního směnného kurzu dopadnout úplně rozdílně v závislosti na tom, kdy správní orgán o jejich žádosti rozhodne. Při použití denních kurzů může totiž záležet na tom, zda správní orgán vydá své rozhodnutí o týden dříve, či naopak později. Cizinci by se tak mohl dokonce mohli stávat obětí korupce či libovůle, neboť správní orgán by mohl s vydáním rozhodnutí vyčkávat na „vhodný“ kurz – ať již ve prospěch cizince, nebo v jeho

neprospěch. Aby správní orgány tato nebezpečí a nežádoucí jevy eliminovaly, měly by raději používat průměrné kurzy platné pro delší časová období. Získají tím i reálnější a objektivnější obrázek o kurzu té které měny, a tedy i tom, jakými prostředky v českých korunách žadatel o vízum ve skutečnosti disponuje. Délka období by měla být zvolena tak, aby co nejvíce odrážela ekonomickou realitu. Delší časový úsek (jeden či více měsíců) bude na místě zvolit tam, kde je kurz dané měny dlouhodobě volatilní oběma směry. Naopak kratší úsek (jeden či více týdnů) může mít vyšší vypovídací hodnotu ve vztahu k hodnotě cizincových peněz v situaci, kdy daná cizí měna v poslední době setrvale devaluje.

40. Za druhé, správní orgány by měly pro zjišťování směnných kurzů využívat přednostně oficiální zdroje, jakým je například Česká národní banka, spíše než zdroje neoficiální. V nynější věci správní orgány bez jakékoliv argumentace zvolily kurzy dle komerční webové stránky www.kurzy.cz, aniž by vysvětlily, proč místo toho raději nepoužily kurz vyhlášený ČNB. Zákon o pobytu cizinců, pravda, neříká, jakým kurzem se má správní orgán řídit ani jak jej má zjišťovat. Ale podle krajského soudu by měl mít kurz oficiálně vyhlášený ČNB na jejích internetových stránkách přednost před kurzy soukromých subjektů, byť agregovanými na určité komerčně provozované webové stránce. I zde použití oficiálního zdroje vylučuje libovůli a preventivně předchází možné manipulaci s výsledkem posouzení žádosti.

V. Závěr a náklady řízení

41. Na základě výše uvedených úvah shledal soud žalobu důvodnou, proto napadené rozhodnutí pro nezákonnost zrušil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) a věc vrací žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Jelikož v něm bude žalovaná právním názorem krajského soudu vázána (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), shrnuje soud své závěry přehledně takto: Při převodu finančních prostředků na české koruny musí žalovaná vycházet z kurzu platného pro delší časové období, typicky jeden měsíc, čtvrtletí nebo rok. Krajský soud tu ponechává na žalované, jaký konkrétní časový úsek zvolí, denní kurz je však nevhodný. Zároveň by měla žalovaná upřednostnit kurz vyhlášený ČNB před kurzy používanými soukromými subjekty, ledaže má pro „nepoužití“ kurzu ČNB pádný důvod, který řádně vysvětlí. Pokud dojde žalovaná k závěru, že žalobkyně měla ke dni vydání rozhodnutí ministerstva v držení dostatek prostředků pro svůj pobyt na českém území, bude se muset vypořádat též s druhým důvodem pro zamítnutí její žádosti – s nevěrohodností jí uváděných důvodů pro pobyt v České republice (studium na vysoké škole).
42. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Strana žalující měla ve věci plný úspěch, proto má vůči straně žalované právo na náhradu nákladů, které v řízení před soudem účelně vynaložila. Náklady řízení spočívají v zaplaceném soudním poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč a v nákladech právního zastoupení v řízení před krajským soudem. Strana žalující náklady nevyčíslila, soud proto vyšel z obsahu soudního spisu. Zástupce strany žalující učinil celkem 2 úkony právní služby ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) – šlo o převzetí a přípravu zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu; tento úkon je třeba uhradit bez ohledu na to, že právní zástupce zastupoval účastníka již ve správním řízení – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2011, čj. 1 As 21/2011-52, č. 2414/2011 Sb. NSS], a podání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Písemné podání zástupce žalobkyně ze dne 20. 7. 2023 soud za úkon právní služby nepovažoval, neboť neobsahovalo žádnou novou právní argumentaci

ani z něj nevyplynuly žádné nové skutkové okolnosti, jež by byly pro věc podstatné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2010, čj. 7 Afs 56/2010-59). Za jeden úkon náleží podle § 7 bodu 5 aplikovaného na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu odměna ve výši 3 100 Kč. Zástupci dále náleží náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za každý úkon. Nárok na náhradu DPH právní zástupce nevznese, proto mu za jeden úkon náleží 3 400 Kč, celkem tedy za všechny úkony 6 800 Kč (2 x 3 400 Kč). Výše nákladů právního zastoupení za celé řízení tudíž činí 6 800 Kč a výše soudních poplatků 3 000 Kč. Celkem má strana žalovaná uhradit straně žalující částku 9 800 Kč.

43. Obecná třídní lhůta pro splnění povinnosti uložené soudem (§ 160 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád) by pro účely úhrady nákladů soudního řízení správního nebyla přiměřená. Jednak proto, že rozsudky správních soudů nabývají právní moci již okamžikem doručení (§ 54 odst. 5 s. ř. s.), a jednak proto, že podle zkušeností správních soudů mají správní orgány problém takto krátké lhůty dodržet s ohledem na své vnitřní administrativní členění a nutnost schválit odeslání peněz příslušným vedoucím zaměstnancem. Proto ji soud prodloužil na jeden měsíc.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 21. 12. 2023

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu